

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

A6-0089/2009

23.2.2009

POROČILO

o zdravstvenih vprašanjih v zvezi z elektromagnetnimi sevanji
(2008/2211(INI))

Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

Poročevalka: Frédérique Ries

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	6
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	6

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o zdravstvenih vprašanjih v zvezi z elektromagnetnimi sevanji (2008/2211(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 137, 152 in 174 Pogodbe ES, katerih cilj je zagotavljanje visoke ravni zdravja ljudi, varovanja okolja ter varnosti in zdravja pri delu,
 - ob upoštevanju Priporočila Sveta 1999/519/ES z dne 12. julija 1999 o omejevanju izpostavljenosti splošne javnosti elektromagnetnim poljem¹ in poročil Komisije o izvajanju tega priporočila z dne 1. septembra 2008 (KOM(2008)532 konč.),
 - ob upoštevanju Direktive 2004/40/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah v zvezi z izpostavljenostjo delavcev tveganjem, ki nastajajo zaradi fizikalnih dejavnikov (elektromagnetnih sevanj)²,
 - ob upoštevanju Direktive 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 1999 o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi ter medsebojnem priznavanju skladnosti te opreme³ ter ob upoštevanju posameznih usklajenih varnostnih standardov za mobilne telefone in bazne postaje,
 - ob upoštevanju Direktive 2006/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o uskladitvi zakonodaje držav članic v zvezi z električno opremo, konstruirano za uporabo znotraj določenih napetostnih mej⁴,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. septembra 2008 o vmesnem pregledu Evropskega akcijskega načrta za okolje in zdravje 2004–2010⁵,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. marca 1999 o predlogu priporočila Sveta o omejevanju izpostavljenosti javnosti elektromagnetnim poljem (0 Hz do 300 GHz)⁶,
 - ob upoštevanju člena 45 svojega poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane (A6-0089/2009),
- A. ker so elektromagnetna polja tudi v naravi ter so bila torej na Zemlji vedno prisotna; ker pa je v zadnjih desetletjih izpostavljenost okolja elektromagnetnim poljem, ki jih povzroča človek, stalno naraščala zaradi povpraševanja po električni energiji, vse naprednejših brezžičnih tehnologij in sprememb v družbeni organiziranosti; ker je sedaj vsak državljan doma in na delovnem mestu izpostavljen raznovrstnim električnim in magnetnim poljem

¹ UL L 199, 30.7.1999, str. 59.

² UL L 159, 30. 4. 2004, str. 1.

³ UL L 91, 7. 4. 1999, str. 10.

⁴ UL L 374, 27. 12. 2006, str. 10.

⁵ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0410.

⁶ UL C 175, 21. 6. 1999, str. 129.

različnih frekvenc,

- B. ker brezžična tehnologija (mobilni telefon, WiFi, WiMAX, Bluetooth, telefon z bazno postajo DECT) ustvarja elektromagnetna polja, ki lahko škodljivo vplivajo na zdravje ljudi,
- C. ker večina evropskih državljanov, zlasti mladih v starosti med 10 in 20 let, uporablja mobilni telefon, ki je uporaben predmet in modni dodatek, in ker ostaja negotovost glede morebitnih tveganj za zdravje, zlasti za mlade, katerih možgani se še razvijajo,
- D. ker se je polemika v znanstveni skupnosti o morebitnih tveganjih za zdravje zaradi elektromagnetnih polj od 12. julija 1999 okrepila, ko si bile s priporočilom 1999/519/ES določene mejne vrednosti izpostavljenosti javnosti elektromagnetnim poljem (0 Hz do 300 GHz),
- E. ker so, čeprav znanstvena skupnost ni dosegla natančnih sklepov, nekatere nacionalne ali regionalne vlade v najmanj 9 državah članicah Evropske unije, pa tudi na Kitajskem, v Švici in Rusiji, določile tako imenovane preventivne mejne vrednosti izpostavljenosti, torej nižje od vrednosti, ki jih zagovarjata Komisija in njen neodvisni znanstveni odbor, Znanstveni odbor za nastajajoča in na novo ugotovljena zdravstvena tveganja,
- F. ker je treba ukrepe za omejevanje izpostavljenosti splošne javnosti elektromagnetnim sevanjem uravnotežiti z izboljšavami v kakovosti življenja v smislu varnosti in zanesljivosti, ki jih prinašajo naprave, ki oddajajo elektromagnetna sevanja,
- G. ker je med znanstvenimi projekti, ki zbujejo tako zanimanje kot polemiko, tudi epidemiološka raziskava Interphone, ki jo predvsem v okviru petega okvirnega programa za raziskave in razvoj financira Evropska unija s sredstvi v višini 3.800.000 EUR, na njene zaključke pa čakamo že od leta 2006,
- H. ker kljub temu kaže, da so nekatera dognanja enotna, zlasti da posamezniki različno reagirajo na izpostavljenost mikrovalovom, opozorilo, da je treba prednostno izvesti preskuse izpostavljenosti v dejanskih pogojih, da bi ocenili netermične učinke, povezane z radiofrekvenčnimi polji, ter posebna občutljivost otrok pri izpostavljenosti elektromagnetnim poljem¹,
- I. ker je Evropska unija določila mejne vrednosti izpostavljenosti za zaščito delavcev pred učinki elektromagnetnih polj; ker bi bilo treba na podlagi previdnostnega načela take ukrepe sprejeti tudi za skupine prizadetega prebivalstva, kot so okoliški prebivalci in potrošniki,
- J. ker posebno poročilo Eurobarometra o elektromagnetnih poljih (št. 272a, junij 2007) kaže, da večina državljanov meni, da jih javni organi ne obveščajo ustrezno o ukrepih za zaščito pred elektromagnetnimi polji,
- K. ker je nujno nadaljevati raziskave vmesnih in zelo nizkih frekvenc, da bi lahko prišli do

¹ Študija STOA iz marca 2001 o fizioloških in okoljskih učinkih neionizirajočih elektromagnetnih sevanj, PE št. 297.574.

zaključkov glede njihovega vpliva na zdravje,

- L. ker Direktiva 2004/40/ES ne sme ogroziti slikanja z uporabo magnetne resonance, saj je to vrhunska tehnologija za raziskave, diagnostiko in zdravljenje bolezni, ki ogrožajo življenje evropskih pacientov,
- M. ker varnostni standard za magnetno resonanco IEC/EN 60601-2-33 določa mejne vrednosti za elektromagnetna polja tako, da izključuje vsakršno nevarnost za paciente in delavce,
 - 1. poziva Komisijo, naj pregleda znanstveno podlago in ustreznost omejitev za elektromagnetna polja, kot so določene v priporočilu 1999/519/ES, ter poroča Parlamentu; pregled naj opravi Znanstveni odbor za nastajajoča in na novo ugotovljena zdravstvena tveganja;
 - 2. poziva, naj se ob ocenjevanju možnih vplivov elektromagnetnega sevanja na zdravje posebej preučijo biološki učinki, zlasti ker so nekatere študije odkrile, da so najškodljivejši učinki na najnižjih stopnjah; poziva k dejavnim raziskavam, ki bodo za potencialne zdravstvene težave razvile rešitve za izničenje ali zmanjšanje pulziranja in amplitudne modulacije frekvenc, ki se uporabljajo za prenos;
 - 3. poudarja, da bi morala Komisija hkrati s spremembami evropskih standardov za omejitve elektromagnetnih polj ali kot njihovo alternativo v sodelovanju s strokovnjaki iz držav članic in zadevnimi industrijskimi sektorji (elektroenergetska podjetja, operaterji telefonije in proizvajalci električnih naprav, vključno z mobilnimi telefoni) oblikovati smernice o razpoložljivih tehnoloških možnostih za zmanjšanje izpostavljenosti elektromagnetnim poljem;
 - 4. ugotavlja, da industrija, zadevni upravljavci infrastrukture in pristojni organi že sedaj lahko vplivajo na določene dejavnike, na primer s sprejetjem določb o oddaljenosti med zadevnim krajem in oddajniki ali o višini relejne postaje glede na višino kraja ter o usmerjenosti oddajne antene glede na bivališča, z jasnim namenom, da se pomiri in bolje zaščiti prebivalstvo, ki živi v bližini teh naprav; poziva k optimalnemu postavljanju stebrov in oddajnikov, pa tudi k njihovi delitvi med ponudniki, da bi se omejilo širjenje neustrezno postavljenih stebrov in oddajnikov; poziva Komisijo in države članice, naj pripravijo ustrezne smernice;
 - 5. poziva države članice ter lokalne in regionalne organe, naj za dovoljenja za postavitev anten in repetitorjev uvedejo sistem „vse na enem mestu“ in naj v svoje urbanistične načrte vključijo tudi regionalne načrte za postavljanje anten;
 - 6. poziva organe, pristojne za odobritev lokacij za antene mobilne telefonije, naj z operaterji v tem sektorju dosežejo sporazum o delitvi infrastrukture, da bi se zmanjšali njena količina in izpostavljenost prebivalstva elektromagnetnim poljem;
 - 7. priznava prizadevanja mobilnih komunikacij in drugih brezžičnih tehnologij, ki oddajajo elektromagnetna sevanja, za preprečevanje škode okolju, zlasti za boj proti podnebnim spremembam;

8. meni, da je zaradi vse pogostejših sodnih postopkov ali ukrepov javnih organov, kot so moratoriji na postavitev nove opreme, ki oddaja elektromagnetna sevanja, v splošnem interesu, da se glede meril za postavitev novih anten GSM ali visokonapetostnih daljnovodov da prednost rešitvam, ki temeljijo na dialogu med industrijo, javnimi organi, vojaškimi organi ter združenji okoliških prebivalcev, ter se zagotovi, da bodo vsaj šole, jasli, domovi za starejše občane in zdravstvene ustanove oddaljeni od tovrstnih naprav za specifično razdaljo, določeno z znanstvenimi merili;
9. poziva države članice, naj skupaj z operaterji v sektorju dajo javnosti na voljo zemljevide, ki prikazujejo izpostavljenost visokonapetostnim daljnovodom, radijskim frekvencam in mikrovalovom, zlasti tistim, ki jih ustvarjajo stebri za telekomunikacije, radijski repetitorji ter telefonske antene; poziva, naj se te informacije objavijo na spletni strani, tako da jih javnost lahko zlahka preveri, ter naj se posredujejo prek medijev;
10. predlaga Komisiji, naj preuči možnost, da se sredstva iz vseevropskih energetskega omrežij uporabijo za raziskavo učinkov elektromagnetnih polj pri zelo nizkih frekvencah, zlasti pri električnih daljnovodih;
11. poziva Komisijo, naj v parlamentarnem obdobju 2009–2014 vpelje ambiciozen program o elektromagnetni kompatibilnosti med umetno ustvarjenimi valovi in tistimi, ki jih naravno oddaja živo človeško telo, da bi opredelili, ali imajo mikrovalovi neželene posledice za zdravje ljudi;
12. poziva Komisijo, naj predstavi letno poročilo o ravni elektromagnetnega sevanja v EU, njegovih virih in ukrepih EU za boljše varovanje zdravja ljudi in okolja;
13. poziva Komisijo, naj najde rešitev za hitrejšo izvajanje direktive 2004/40/ES in naj s tem zagotovi, da bodo delavci prav tako ustrezno zaščiteni pred elektromagnetnimi polji, kot so s pomočjo drugih dveh besedil Skupnosti zaščiteni pred hrupom¹ in tresljaji², ter naj v členu 1 te direktive uvede odstopanje za slikanje z uporabo magnetne resonance;
14. obžaluje, da se že od leta 2006 nenehno prelaga objava zaključkov mednarodne epidemiološke raziskave Interphone, katere namen je raziskati, ali obstaja povezava med uporabo mobilnega telefona in nekaterimi vrstami raka, zlasti možganskimi tumorji, tumorji na slušnem živcu in na obušesni slinavki;
15. v zvezi s tem opozarja, da je koordinatorka raziskave Interphone Elisabeth Cardis pozvala k previdnosti pri uporabi in na osnovi sedanjih spoznanj priporočila, naj otroci mobilne telefone uporabljajo zmerno ter naj se raje uporablja stacionarni telefon;
16. meni, da je vsekakor naloga Komisije, ki je pomembno prispevala k financiranju te svetovne raziskave, da od odgovornih za projekt zahteva, naj utemeljijo, zakaj še ni končne objave, ter o njihovem morebitnem odgovoru nemudoma obvesti Parlament in

¹ Direktiva 2003/10/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. februarja 2003 o minimalnih zahtevah za varnost in zdravje v zvezi z izpostavljenostjo delavcev fizikalnim dejavnikom (hrup), UL L 42, 15. 2. 2003, str. 38).

² Direktiva 2002/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah glede izpostavljenosti delavcev tveganjem iz fizikalnih dejavnikov (vibracij) (UL L 177, 6. 7. 2002, str. 13).

države članice;

17. Komisiji predlaga tudi, naj zaradi politične in proračunske učinkovitosti prerazporedi sredstva Skupnosti, namenjena za študije elektromagnetnih polj, v splošno kampanjo za ozaveščanje mladih Evropejcev o dobri praksi pri uporabi mobilnega telefona, kot je uporaba prostoročnih kompletov, čim krajši klici, izklop telefona, ko se ne uporablja (na primer med poukom) in uporaba telefonov na območjih z dobrim sprejemom;
18. meni, da bi morale take kampanje za ozaveščanje mlade Evropejce seznanjati tudi z zdravstvenimi tveganji, povezanimi z napravami v gospodinjstvu, in s pomenom izklapljanja naprav, namesto da se jih pušča v stanju pripravljenosti;
19. poziva Komisijo in države članice, naj povečajo financiranje raziskav in razvoja za oceno morebitnih dolgoročnih škodljivih vplivov radijskih frekvenc mobilne telefonije; poziva tudi, naj se poveča število javnih razpisov za raziskave škodljivih vplivov večkratne izpostavljenosti različnim virom elektromagnetnih polj, zlasti kadar gre za otroke;
20. predlaga, naj se med naloge Evropske skupine za etiko v znanosti in novih tehnologijah uvrsti tudi vrednotenje znanstvene integritete, ki bo Komisiji v pomoč pri preprečevanju morebitnih tveganjih položajev, navzkrižja interesov ali celo goljufij, do katerih bi lahko prišlo sedaj, ko je konkurenca za raziskovalce večja;
21. v odziv na zaskrbljenost javnosti v številnih državah članicah poziva Komisijo, naj si v sodelovanju z vsemi zainteresiranimi stranmi, kot so nacionalni strokovnjaki, nevladne organizacije in sektorji industrije, prizadeva za izboljšanje razpoložljivosti in dostopnosti najnovejših informacij na področju brezžičnih tehnologij in varnostnih standardov, ki bodo razumljive laikom;
22. poziva Mednarodno komisijo za varstvo pred neionizirnimi sevanji in Svetovno zdravstveno organizacijo, naj bosta pri določanju standardov bolj pregledni in odprti za dialog z vsemi zadevnimi stranmi;
23. obsoja nekatere zelo agresivne oglaševalske kampanje operaterjev telefonije v prednovoletnem času in ob drugih posebnih priložnostih, kot so prodaja mobilnih telefonov, namenjenih izključno otrokom, ali paketi z „brezplačnimi minutami“, namenjeni mladostnikom;
24. predlaga, naj Evropska unija v svojo politiko kakovosti zraka v zaprtih prostorih vključi študijo o brezžičnih napravah za dom, kot so WiFi dostop do interneta in telefon z bazno postajo DECT, ki so se v zadnjih nekaj letih razširile na javnih mestih in doma ter državljane izpostavile stalnemu oddajanju mikrovalov;
25. zahteva, naj se zaradi neprestane težnje po kakovostnejšem obveščanju potrošnikov spremenijo tehnični standardi Evropskega odbora za standardizacijo v elektrotehniko in naj postane označevanje moči oddajanja obvezno za vsako brezžično napravo, ki oddaja mikrovalove;
26. poziva Svet in Komisijo, naj v usklajevanju z državami članicami in Odborom regij spodbujata oblikovanje enotnega standarda, ki bo okoliškim prebivalcem ob širitvi mreže

visokonapetostnih daljnovodov zagotavljal najmanjšo možno izpostavljenost;

27. izraža veliko zaskrbljenost, da evropske zavarovalnice iz polic za zavarovanje odgovornosti navadno izključujejo tveganja, povezana z elektromagnetnimi polji, kar je dokaz, da že uporabljajo svojo različico previdnostnega načela;
28. poziva države članice, naj sledijo zgledu Švedske in osebam, ki trpijo zaradi preobčutljivosti na elektromagnetna sevanja, priznajo invalidnost ter jim s tem omogočijo ustrezno zaščito in enake možnosti;
29. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, Odboru regij ter Svetovni zdravstveni organizaciji.

OBRAZLOŽITEV

Vpliv elektromagnetnih polj na zdravje: o čem pravzaprav govorimo?

Ena od najbolj presenetljivih in najizvirnejših zmožnosti človeškega telesa je gotovo zmožnost, da naravno ustvarja električna polja, predvsem zaradi bioloških funkcij. Tako se električna aktivnost srca lahko zabeleži na elektrokardiogramu in električna aktivnost možganov na elektroencefalogramu. Ali prihaja do medsebojnega delovanja med to naravno električno aktivnostjo in elektromagnetnimi polji, ki jih ustvarjajo človeške dejavnosti? Kako človeško telo absorbira elektromagnetno polje, ki ga oddajajo tako različne naprave, kot so radijski ali televizijski sprejemnik, mikrovalovna pečica, mobilni telefon, relejne postaje ali visokonapetostni daljnovodi?

Vsa ta vprašanja odkrivajo precejšnjo znanstveno negotovost, javni organi pa se jih še ne zavedajo v celoti. So tudi edini interes tega samoiniciativnega poročila, ki je sestavljeno popolnoma neodvisno in se ne želi vključevati v burno znanstveno polemiko o elektromagnetnih poljih. Glavni cilj poročila je s približno desetimi konkretnimi predlogi zagotoviti odgovore državljanom – preprostim uporabnikom teh naprav in/ali prebivalcem, ki živijo blizu relejnih postaj ali visokonapetostnih daljnovodov. Vse številnejši so namreč državljani, ki izražajo skrb zaradi vpliva, ki ga utegne imeti stalna izpostavljenost mikrovalovom na njihovo zdravje.

Evropska priporočila, ki jih države članice skoraj ne upoštevajo.

Ker v pogodbah zanj ni pristojnosti, nimamo evropskega zakona, ki bi države članice obvezal, da sprejmejo ukrepe na področju sevanj nizkih ali zelo nizkih frekvenc, ki jih danes oddajajo predvsem antene mobilne telefonije in brezžične tehnologije.

Zato so standardi izpostavljenosti državljanov na ravni EU določeni v Priporočilu Sveta 1999/519/ES z dne 12. julija 1999 o omejevanju izpostavljenosti splošne javnosti elektromagnetnim poljem (0 Hz do 300 GHz).

Standardi so popolnoma enaki tistim, ki jih je določila Mednarodna komisija za varstvo pred neionizirnimi sevanji (ICNIRP), nevladna organizacija, ki jo uradno priznava Svetovna zdravstvena organizacija in ki vrednoti znanstvene rezultate iz vsega sveta.

Omenjeno priporočilo Sveta EU določa naslednje mejne vrednosti:

1. GSM (900 MHz): 41,25 volta na meter
2. DCS (1800 MHz): 58,33 volta na meter
3. UMTS (2100 MHz): 61 voltov na meter.

Vendar pa nič ne preprečuje državam članicam, da ne bi sprejele strožjih zaščitnih standardov. Kar devet držav članic je na nacionalni ali regionalni ravni to že storilo, med njimi so Grčija, Poljska in pred kratkim Belgija.

V Velikem vojvodstvu Luksemburg, državi, ki jo poročevalka dobro pozna, vlada od konca

leta 2000 uporablja previdnostno načelo in je za oddajnike blizu krajev, kjer se lahko zadržujejo ljudje, določila maksimalno vrednost električnega polja 3 volte na meter. Luksemburško prebivalstvo je praktično štirinajstkrat bolj zaščiteno pred elektromagnetnimi polji kot drugi državljani EU.

Ni razveseljivo, da na ravni Evropske unije ni prišlo do usklajevanja med nacionalnimi politikami na tem področju. Poročevalka ocenjuje, da je naloga Komisije vzpostaviti jasno politiko na področju elektromagnetnih sevanj (razsežnost konkurenčnosti, inovativnosti, zdravja in obveščanja potrošnikov), ki se ne bi smela omejiti zgolj na sedanjih nekaj projektov, ki jih financira Generalni direktorat za raziskave in tehnološki razvoj.

Smo na stopnji, ko se je po mnenju poročevalke treba držati naslednjega: gotovo bo treba sprejeti politično rešitev, s katero se bodo določene mejne vrednosti redno prilagajale (glede na nove tehnologije na trgu, rezultate novih epidemioloških raziskav) in bodo zagotavljale visoko raven varstva potrošnikov, zlasti otrok, ne da bi ovirale delovanje omrežij mobilne telefonije.

Ta pristop je izbrala Evropska agencija za okolje iz Kopenhagna, ki je septembra 2007 javnim organom 27 držav članic pogumno priporočila, naj za boljšo zaščito javnosti sprejmejo ustrezne, previdnostne in sorazmerne ukrepe, da bi se izognili resni ogroženosti. S tem je povzročila pomemben premik na tem področju, ki pomeni poziv k ukrepanju, kar je v nasprotju s statusom quo, ki ga zagovarja Svetovna zdravstvena organizacija. Pravzaprav se zdi, da Svetovna zdravstvena organizacija želi zavlačevati do leta 2015, češ da bi do takrat lahko v celoti ocenila vpliv elektromagnetnih sevanj na človeka!

Glasovanji z dne 10. marca 1999 in 4. septembra 2008: Evropski parlament vztraja pri svojem stališču.

Že pred desetimi leti je bilo sporočilo Parlamenta poziv k previdnosti pri določanju evropskih standardov, da bi bili državljani zaščiteni pred mikrovalovi. Evropska komisija in Svet sta bila deležna skoraj neposredne kritike, saj se je poročevalec Gianni Tamino izrecno zavzemal za uporabo previdnostnega načela ter načela ALARA (as low as reasonably achievable), v skladu s katerim mora biti izpostavljenost sevanju tako nizka, kot je še razumno dosegljiva.

Svojo jasno usmeritev pri obravnavi občutljivega vprašanja mejnih vrednosti izpostavljenosti je Evropski parlament v celoti potrdil 4. septembra 2008 na glasovanju o vmesnem pregledu Evropskega akcijskega načrta za okolje in zdravje 2004–2010.

Poslanci so skoraj soglasno (522 glasov za, 16 proti) izglasovali zahtevo, naj Svet „spremeni svoje priporočilo 1999/519/ES, da bi se lahko upoštevalo najboljše nacionalne prakse in določilo zahtevnejše mejne vrednosti izpostavljenosti za vse naprave, ki oddajajo elektromagnetne valove na frekvencah med 0,1 MHz in 300 GHz“;

Poročevalka se zaveda, da je vprašanje mejnih vrednosti v izključni pristojnosti držav in regij, ter se zato raje zavzema za alternativne rešitve, ki jih ima industrija na razpolago, da prepreči tveganja za zdravje, na primer, da sledi zgledu avstrijskih organov, ki so z zvišanjem relejnih postaj dosegli boljše razporeditev oddajne frekvence.

Težko bi se bilo izogniti priznanju, da se je v zadnjih desetih letih vsakdanje okolje evropskih

državljanov zelo spremenilo, ko so brezžične tehnologije (telefoni z bazno postajo DECT, mobilni telefoni, oddajanje UMTS, WiFi, WiMAX, Bluetooth, elektronske varuške itd.) prešle v splošno rabo. Priznati je treba prispevek novih tehnologij in njihovo vseprisotnost na delovnem mestu, v knjižnici ali v zasebnih stanovanjih, vendar tudi, da je treba te naprave oceniti, preden se dajo na trg, in na splošno, da je treba določiti mejne vrednosti izpostavljenosti mikrovalovom v bivališčih. Sicer se lahko zgodi, da potrošnik v nevarnosti ne bi dobil pomoči!

Trenutno manjka prav občutek zaupanja in v prihodnjih letih bi ga bilo treba obnoviti pri potrošnikih in okoliških prebivalcih, pa tudi v znanstveni skupnosti sami. Poročevalka se je zavestno odločila, da ne bo navedla nobene že objavljene študije ali dokumenta, ki ne izvira iz Evropskega parlamenta, prav zato, ker je tema elektromagnetnih sevanj in njihovih morebitnih tveganj za zdravje v znanstveni skupnosti očitno predmet stalnih nesoglasij.

Raziskava Interphone: šolski primer.

Poročevalka se zaveda, da je polemika za znanost običajna. Polemika o podnebnih spremembah in vzrokih zanje, ki je leta razdvajala znanstvenike, nas na to stalno opozarja.

Vendar je težko sprejeti dejstvo, da se raziskave postavijo na hladno, ker se strokovnjaki niso sposobni dogovoriti o zaključku, zlasti kadar gre za evropska javna sredstva.

Raziskava Interphone je pravi šolski primer za to. Pripravljena je bila leta 1998, začela se je leta 2000, predvsem pa je bila napovedana kot najcelovitejši znanstveni projekt, saj je vključevala kar 12 držav iz vsega sveta, z vzorčnim protokolom, ki naj bi kar najbolj okrepil zmožnost, da se odkrijejo tveganja za določene vrste raka. Na zaključke pa še vedno čakamo, vse od leta 2006. Lahko se tudi vprašamo, ali bomo kdaj dobili jasne odgovore.

Prav zato, ker se poročevalka zaveda izjemnega pritiska na znanstvenike zaradi vse ostrejših konkurence, kjer odkritje ne velja dosti, če ne postane inovacija, objavljena v najpomembnejših znanstvenih publikacijah, jih želi podpreti. Meni, da je treba reformirati način delovanja znanstvenih odborov pri Komisiji.

Obstajata dva preprosta načina, kako to izpeljati: prvi je v odborih zagotoviti uravnoteženo zastopnost vseh zadevnih strani, vključno z nevladnimi organizacijami in združenji potrošnikov; drugi pa je predlog, da se zaradi preglednosti in učinkovitega nadzora nalogam Evropske skupine za etiko v znanosti in novih tehnologijah doda tudi vrednotenje znanstvene integritete. Tak nadzor, že vzpostavljen v nacionalnih znanstvenih ustanovah, bo Komisiji v dragoceno pomoč pri preprečevanju vseh morebitnih tveganjih položajev, navzkrižij interesov ali goljufij na področju raziskav.

Za zaključek želi poročevalka opozoriti, da se je imela možnost seznaniti s številnimi dokumenti, ki navajajo, da zavarovalnice na splošno ne zavarujejo odgovornosti zaradi tveganj, povezanih z elektromagnetnimi polji. Ker poznamo sposobnost zavarovalnic, da lahko ocenijo vse vrste tveganj in da stavijo na prihodnost, se upravičeno sprašujemo o razlogih, zaradi katerih na svoj način izvajajo previdnostno načelo.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	17.2.2009
Izid končnega glasovanja	+: 43 -: 1 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Adamos Adamou, Margrete Auken, Liam Aylward, Irena Belohorská, Maria Berger, John Bowis, Hiltrud Breyer, Martin Callanan, Dorette Corbey, Magor Imre Csibi, Avril Doyle, Mojca Drčar Murko, Jill Evans, Christofer Fjellner, Elisabetta Gardini, Matthias Groote, Satu Hassi, Christa Kläß, Holger Krahmer, Urszula Krupa, Peter Liese, Marios Matsakis, Linda McAvan, Roberto Musacchio, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Dagmar Roth-Behrendt, Guido Sacconi, María Sornosa Martínez, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Anders Wijkman, Glenis Willmott
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Inés Ayala Sender, Kathalijne Maria Buitenweg, Philip Bushill-Matthews, Jutta Haug, Johannes Lebech, Caroline Lucas, Hartmut Nassauer, Justas Vincas Paleckis, Alojz Peterle, Lambert van Nistelrooij